

Analyse av nasjonale prøver for 5. trinn 2021

Elevene presterer bedre i engelsk

Resultatene fra de nasjonale prøvene på 5. trinn viser at elevenes ferdigheter i engelsk har blitt noe bedre de siste to årene, mens det ikke er noen nevneverdig endring i ferdighetene i lesing eller regning.

STATISTIKK | SIST ENDRET: 10.11.2021

Tall og fakta

Resultater fra nasjonale prøver på 5. trinn

Hva er nasjonale prøver?

Hovedfunn

- Elevenes prestasjoner i engelsk har blitt bedre de siste to årene.
- Det er i snitt ingen store endringer nasjonalt i elevenes prestasjoner i lesing eller regning.
- Guttene presterer bedre enn jentene i regning og engelsk, mens i lesing er det motsatt. Dette er i tråd med tidligere års resultater.
- Guttene presterer bedre i regning og engelsk sammenlignet med i fjor.
- Jentene presterer litt svakere i år sammenlignet med i fjor i regning og engelsk.

- Prestasjonsforskjellen mellom gutter og jenter i regning har økt, og er i 2021 den største siden trendmålingen startet i 2014.

Flere elever presterer på høyt nivå i engelsk

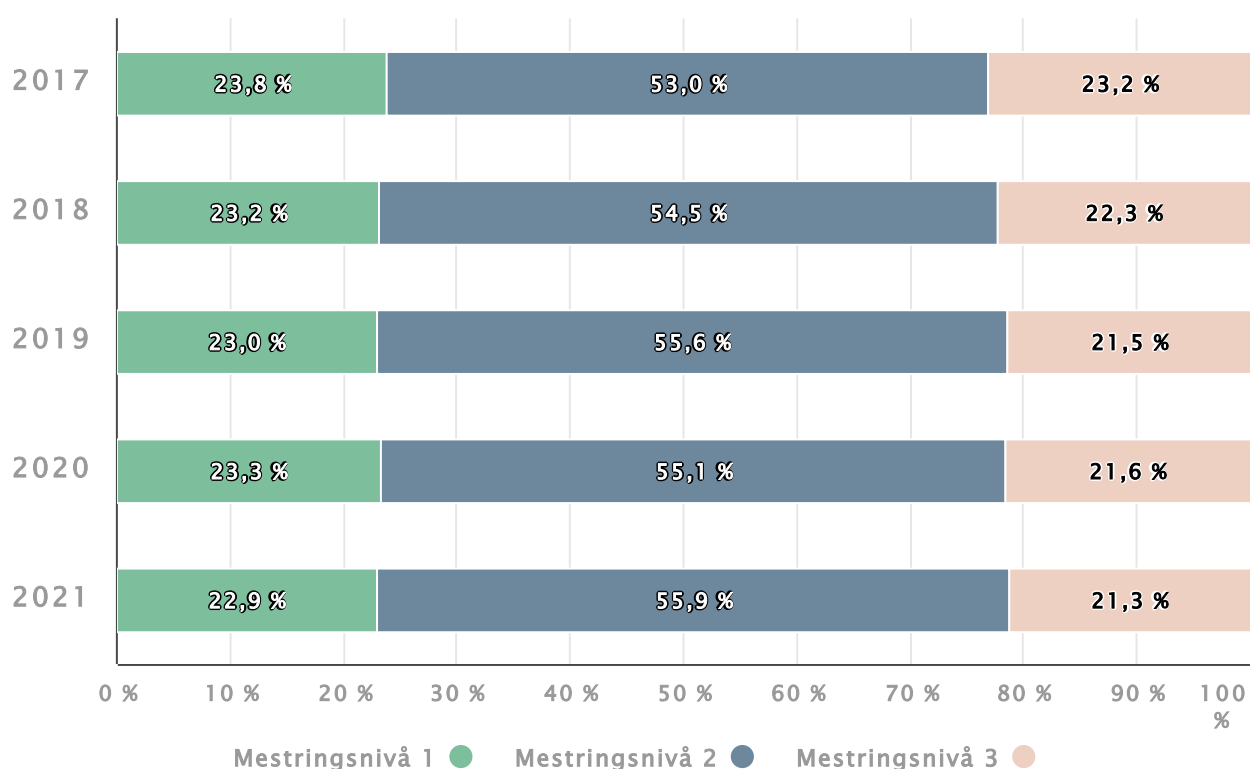
Høsten 2021 gjennomførte rundt 60 000 elever på 5. trinn nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk. For første gang siden trendmålingen startet ser vi nå en endring på nasjonalt nivå i gjennomsnittlig skalapoeng. I engelsk øker gjennomsnittlig skalapoeng fra 50 til 51 poeng. I regning og lesing er gjennomsnittlig skalapoeng de samme som i tidligere år, 50 poeng.

Lesing på 5. trinn

I lesing går andelen elever både på høyeste (nivå 3) og laveste (nivå 1) mestringsnivå litt ned fra i fjor. Endringen er i tråd med den trenden vi har sett siden 2016, med en gradvis høyere andel elever som presterer på mellomste mestringsnivå i lesing. Sammenlignet med 2016 er det i 2021 fem prosentpoeng flere som presterer på mellomste nivå i lesing.

Diagram | Tabell | Last ned

Elever fordelt på mestringsnivå for lesing 5. trinn

Elever fordelt på mestringsnivå for lesing 5. trinn

	2017	2018	2019	2020	2021
Mestringsnivå 1	23,8 %	23,2 %	23,0 %	23,3 %	22,9 %
Mestringsnivå 2	53,0 %	54,5 %	55,6 %	55,1 %	55,9 %
Mestringsnivå 3	23,2 %	22,3 %	21,5 %	21,6 %	21,3 %

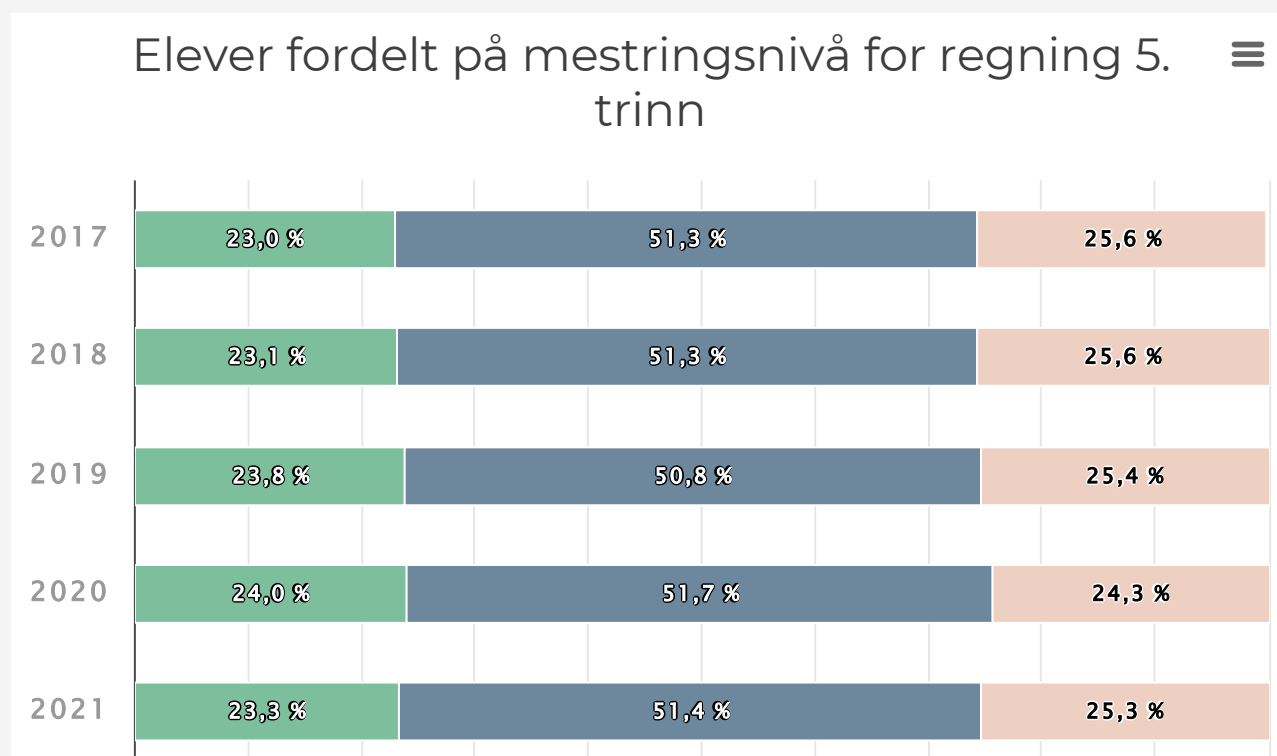

Regning på 5. trinn

I regning går andelen elever som presterer på høyeste mestringsnivå svakt opp fra i fjor. Økningen tilsvarer nedgangen i fjor, slik at andelen elever som presterer på høyeste mestringsnivå i 2021 er lik som for 2019-kullet.

Andelen elever som presterer på laveste mestringsnivå økte litt fra 2018 til 2020, men går noe ned siste år, slik at andelen på laveste nivå i 2021 er tilsvarende som for 2018-kullet.

Diagram | Tabell | Last ned

0 % 10 % 20 % 30 % 40 % 50 % 60 % 70 % 80 % 90 % 100 %

Mestringsnivå 1 ● Mestringsnivå 2 ● Mestringsnivå 3 ●

Elever fordelt på mestringsnivå for regning 5. trinn

	2017	2018	2019	2020	2021
Mestringsnivå 1	23,0 %	23,1 %	23,8 %	24,0 %	23,3 %
Mestringsnivå 2	51,3 %	51,3 %	50,8 %	51,7 %	51,4 %
Mestringsnivå 3	25,6 %	25,6 %	25,4 %	24,3 %	25,3 %

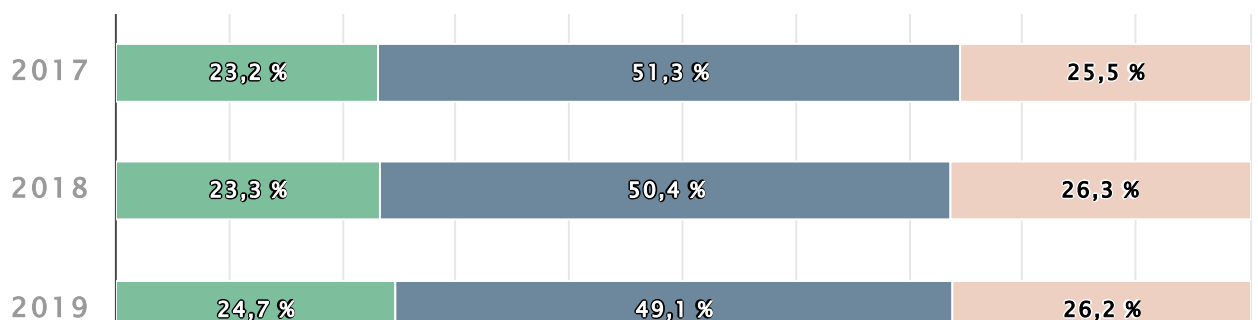
Engelsk på 5. trinn

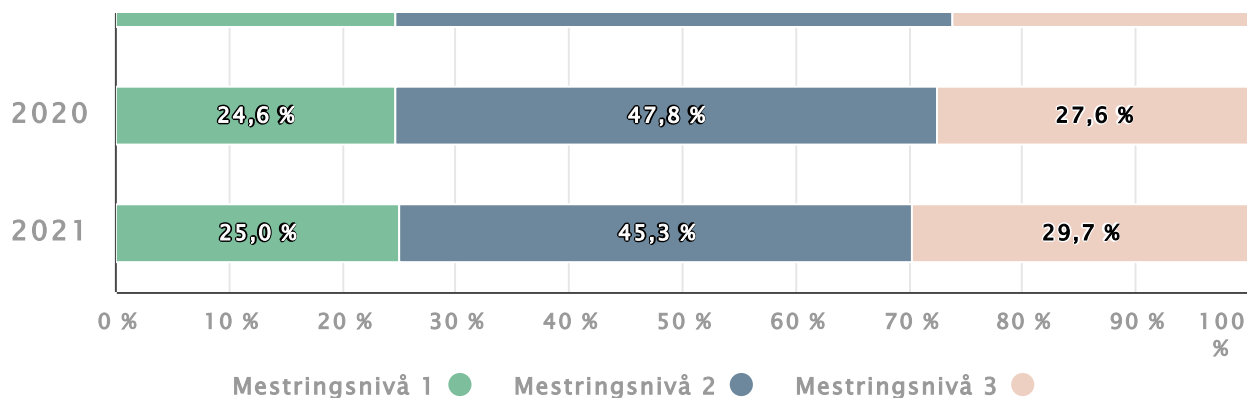
I engelsk øker andelen elever som presterer på høyeste mestringsnivå med nær to prosentpoeng fra i fjor. Andelen på høyeste mestringsnivå har vært økende siden trendmålingen startet, men økningen har vært størst de siste to årene.

Samtidig øker andelen elever på laveste mestringsnivå svakt sammenlignet med i fjor. Utviklingen i elevenes ferdigheter i engelsk har gått i motsatt retning av utviklingen i lesing. Elevenes leseferdigheter har blitt mer jevne, mens det har blitt større forskjeller mellom elevene i engelsk.

Diagram Tabell Last ned

Elever fordelt på mestringsnivå for engelsk 5. trinn

Elever fordelt på mestringsnivå for engelsk 5. trinn

	2017	2018	2019	2020	2021
Mestringsnivå 1	23,2 %	23,3 %	24,7 %	24,6 %	25,0 %
Mestringsnivå 2	51,3 %	50,4 %	49,1 %	47,8 %	45,3 %
Mestringsnivå 3	25,5 %	26,3 %	26,2 %	27,6 %	29,7 %

De fleste av elevene deltar på nasjonale prøver

Deltakelsen på nasjonale prøver på 5. trinn er generelt høy. 92 prosent av elevene deltar i lesing og 93 prosent i regning og engelsk. Andelen elever som deltar er et halvt prosentpoeng lavere enn i fjor fordi andelen elever som ble fritatt fra gjennomføringen øker noe.

Elever som fritas fra nasjonale prøver

Rundt fem prosent av elevene ble fritatt fra gjennomføringen i regning og seks prosent av elevene ble fritatt fra gjennomføringen i lesing og engelsk. Det er et halvt prosentpoeng mer enn i fjor. Fritaksandelen har steget sakte siden 2015 med rundt halvannet prosentpoeng, med unntak av en liten nedgang i fjor.

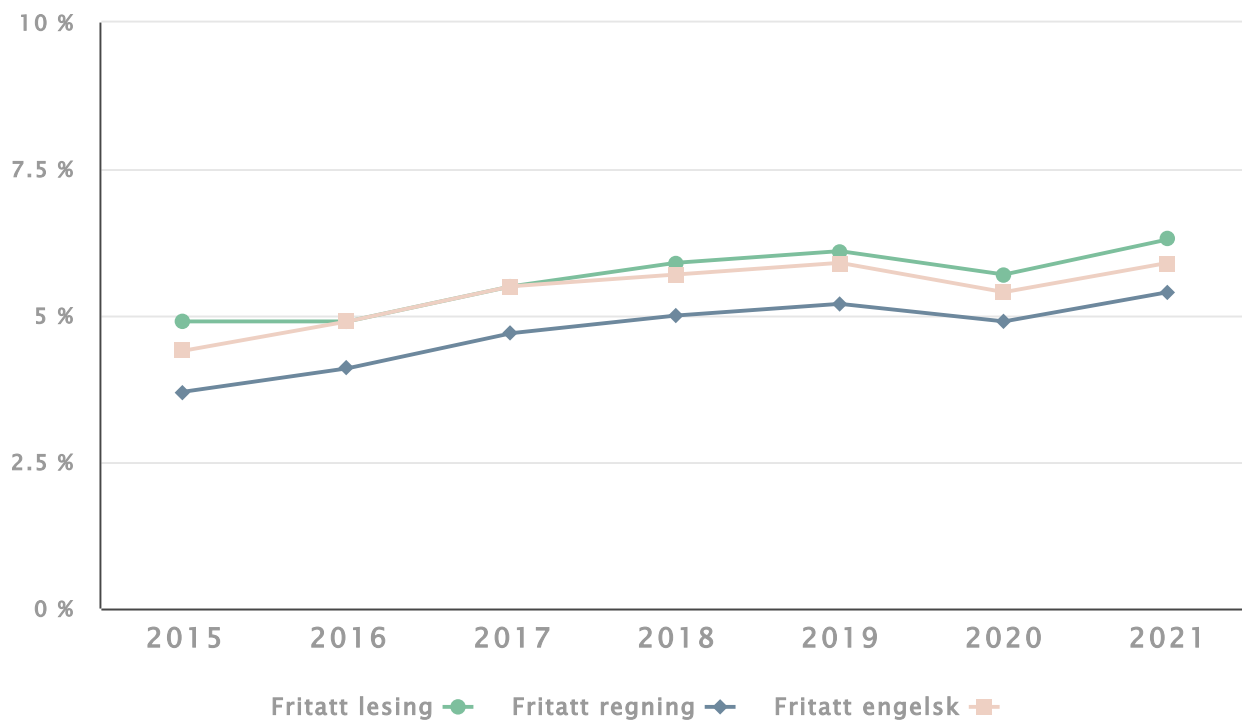
Det er elever som har et enkeltvedtak om spesialundervisning eller særskilt språkopplæring som blir fritatt fra nasjonale prøver. Elevene blir fritatt når det er klart at resultatet fra prøven ikke vil ha noen betydning for elevens videre opplæring. Det vil alltid være forskjeller mellom år i andelen elever som blir fritatt fra nasjonale prøver på lokalt nivå. Dette henger sammen

med at elevgrunnet endrer seg fra år til år.

Det er også elever som ikke deltar på prøvene på grunn av dokumentert eller udokumentert fravær. På 5. trinn utgjør dette omtrent halvannen prosent i 2021, og det er likt som i fjor.

Diagram | Tabell | Last ned

Elever som blir fritatt fra nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk på 5. trinn, 2015-2021

Elever som blir fritatt fra nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk på 5. trinn, 2015-2021

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Fritatt lesing	4,9 %	4,9 %	5,5 %	5,9 %	6,1 %	5,7 %	6,3 %
Fritatt regning	3,7 %	4,1 %	4,7 %	5,0 %	5,2 %	4,9 %	5,4 %
Fritatt engelsk	4,4 %	4,9 %	5,5 %	5,7 %	5,9 %	5,4 %	5,9 %

Flest elever presterer på høyeste mestringsnivå i Oslo

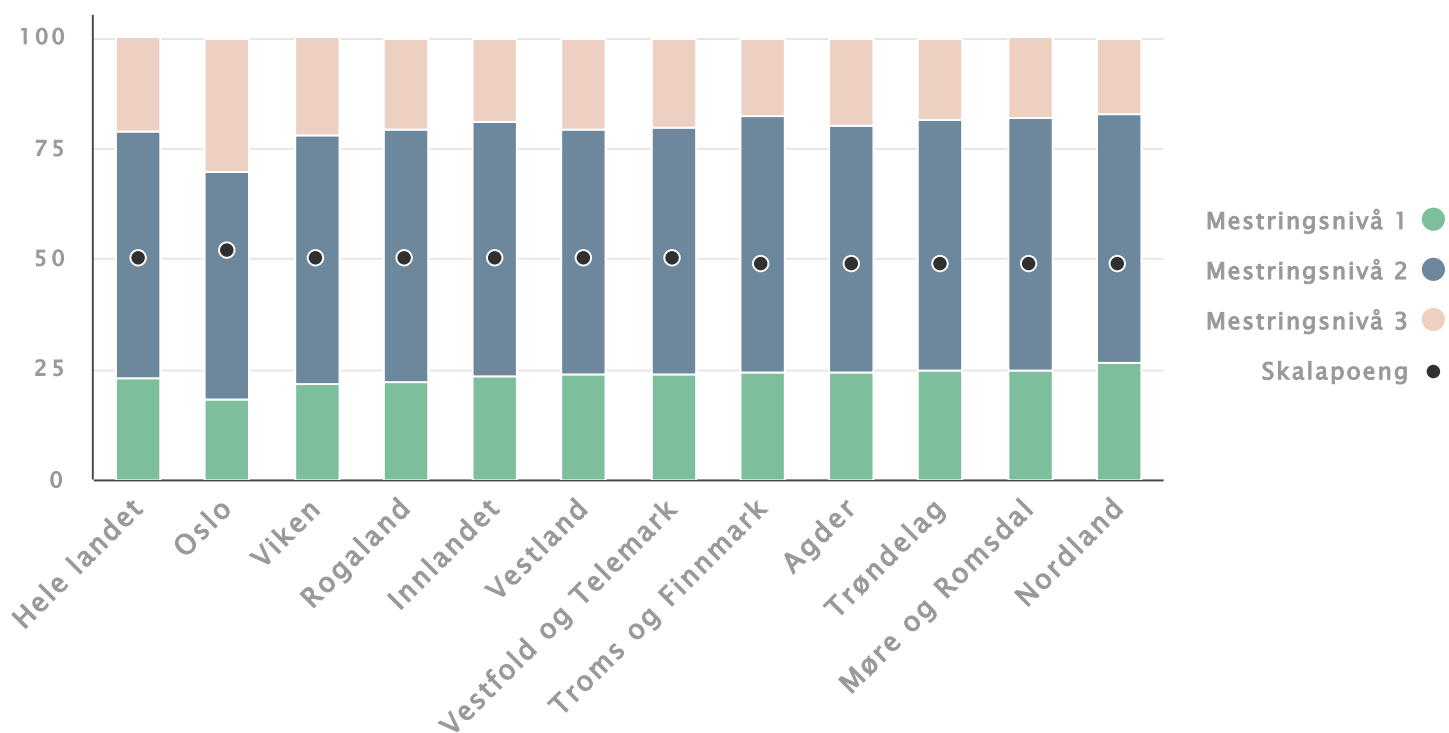
I de ulike fylkene endrer ikke gjennomsnittlige skalapoeng seg nevneverdig fra i fjor. I 2021 skiller det fire poeng mellom fylkene med høyest og lavest gjennomsnittlig skalapoeng i engelsk, tre i lesing og to i regning. I fjor skilte det tre poeng på alle prøvene.

Fordelingen av elever på mestringsnivå viser at det er størst forskjell mellom fylkene i andelen elever på høyeste mestringsnivå. Det er særlig Oslo som skiller seg ut ved at mange elever presterer på høyeste mestringsnivå. For eksempel presterer litt over 30 prosent av elevene i Oslo på det høyeste mestringsnivået i lesing. Andelen elever på høyeste mestringsnivå i Oslo har økt på samtlige prøver fra i fjor.

Oslo har også færrest elever på laveste mestringsnivå på alle prøvene, men denne andelen har ikke endret seg særlig fra i fjor.

Diagram | Tabell | Last ned

Skalapoeng og elever fordelt på mestringsnivå for fylker, lesing 5. trinn i 2021

Skalapoeng og elever fordelt på mestringsnivå for fylker, lesing 5. trinn i 2021

	Hele landet	Oslo	Viken	Rogaland	Innlandet	Vestland	Vestfold og Telemark	Troms og Finnmark	A
Mestringsnivå 1	22,9	18,2	21,7	22,3	23,5	23,9	24,0	24,4	24,4
Mestringsnivå 2	55,9	51,4	56,5	56,9	57,5	55,3	55,7	57,9	57,9
Mestringsnivå 3	21,3	30,4	21,9	20,7	19,0	20,8	20,3	17,7	17,7
Skalapoeng	50,0	52,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	49,0	49,0

Større prestasjonsforskjeller mellom gutter og jenter

Jentene har, med unntak av i 2019, prestert ett til to skalapoeng høyere enn guttene i lesing. I år er differansen to skalapoeng. I regning har guttene de fire siste årene prestert to poeng bedre enn jentene. I år presterer guttene ett poeng høyere og jentene ett poeng lavere enn i fjor, slik at forskjellen nå er fire skalapoeng. I engelsk presterer guttene i år ett poeng mer enn jentene.

Gjennomsnittlige skalapoeng i lesing, regning og engelsk for gutter og jenter, 2017-2021.

	Lesing		Regning		Engelsk	
	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter
2017	49	51	51	49	51	49
2018	49	51	51	49	51	50
2019	50	50	51	49	51	50
2020	49	50	51	49	50	50
2021	49	51	52	48	51	50

Gutter og jenter i lesing, 5. trinn

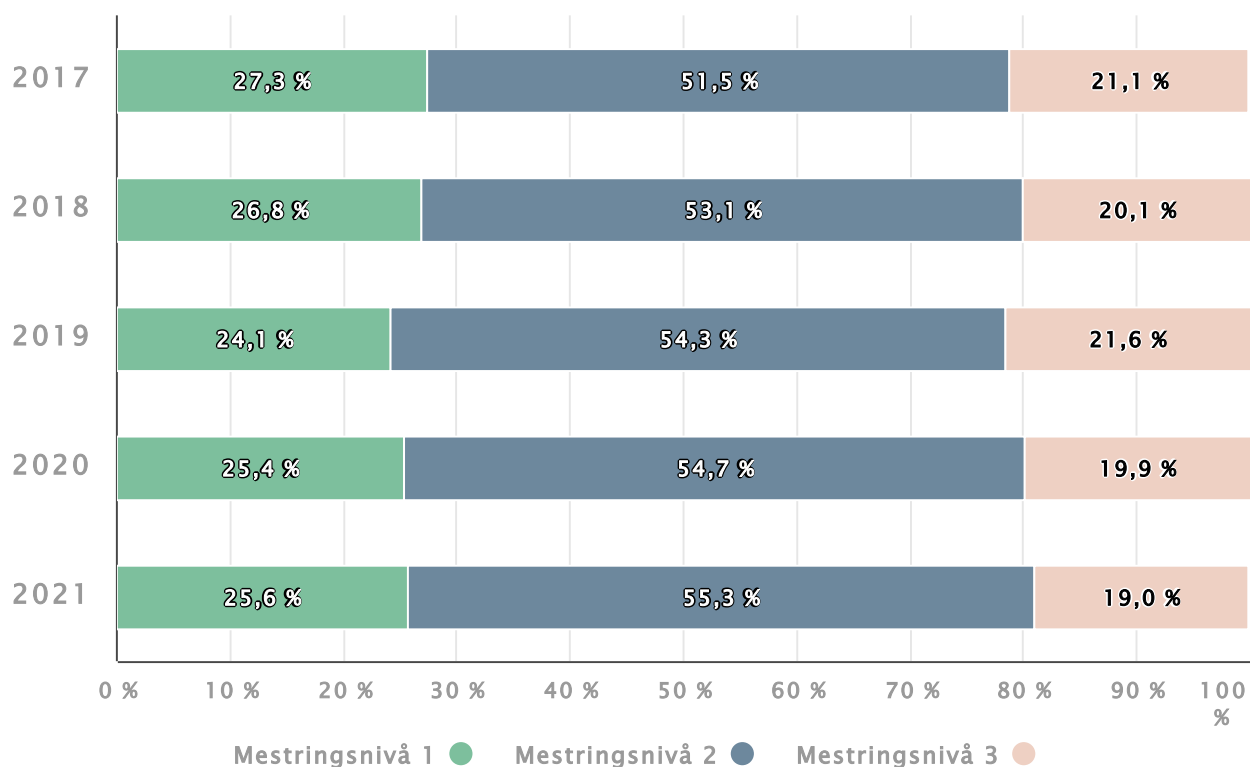
I lesing går andelen gutter på høyeste mestringsnivå litt ned sammenlignet med i fjor, mens

andelen på laveste mestringsnivå går marginalt opp. Fra vi startet å måle utviklingen i leseferdigheter i 2016 har det blitt færre gutter på høyt og lavt nivå, og følgelig flere på mellomste nivå.

Andelen jenter som presterer på laveste mestringsnivå har gått litt ned sammenlignet med i fjor, mens andelen jenter på høyeste mestringsnivå endrer seg lite. Sammenlignet med 2017-kullet er det i 2021 like mange jenter på laveste nivå, mens andelen på høyeste nivå er to prosentpoeng lavere.

Diagram | Tabell | Last ned

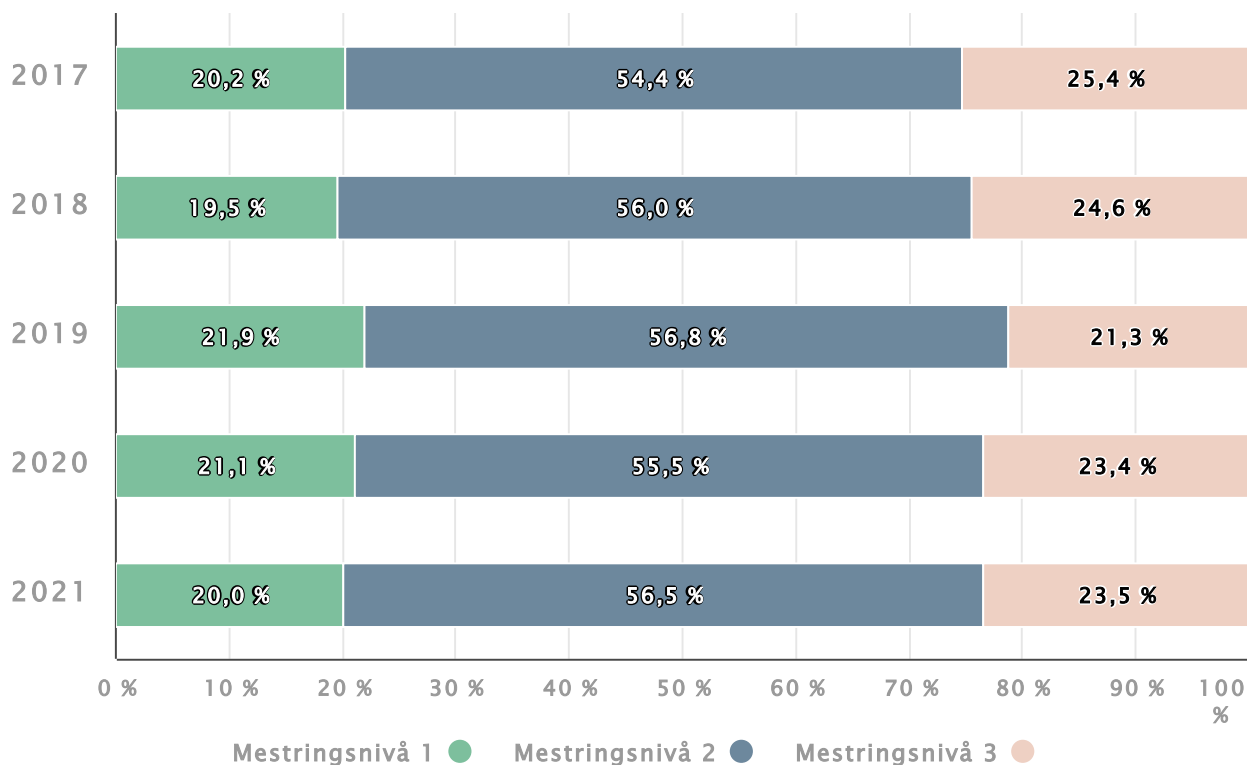
Gutter fordelt på mestringsnivå for lesing 5. trinn

Gutter fordelt på mestringsnivå for lesing 5. trinn

	2017	2018	2019	2020	2021
Mestringsnivå 1	27,3 %	26,8 %	24,1 %	25,4 %	25,6 %
Mestringsnivå 2	51,5 %	53,1 %	54,3 %	54,7 %	55,3 %
Mestringsnivå 3	21,1 %	20,1 %	21,6 %	19,9 %	19,0 %

Jenter fordelt på mestringsnivå for lesing 5. trinn

Jenter fordelt på mestringsnivå for lesing 5. trinn

	2017	2018	2019	2020	2021
Mestringsnivå 1	20,2 %	19,5 %	21,9 %	21,1 %	20,0 %
Mestringsnivå 2	54,4 %	56,0 %	56,8 %	55,5 %	56,5 %
Mestringsnivå 3	25,4 %	24,6 %	21,3 %	23,4 %	23,5 %

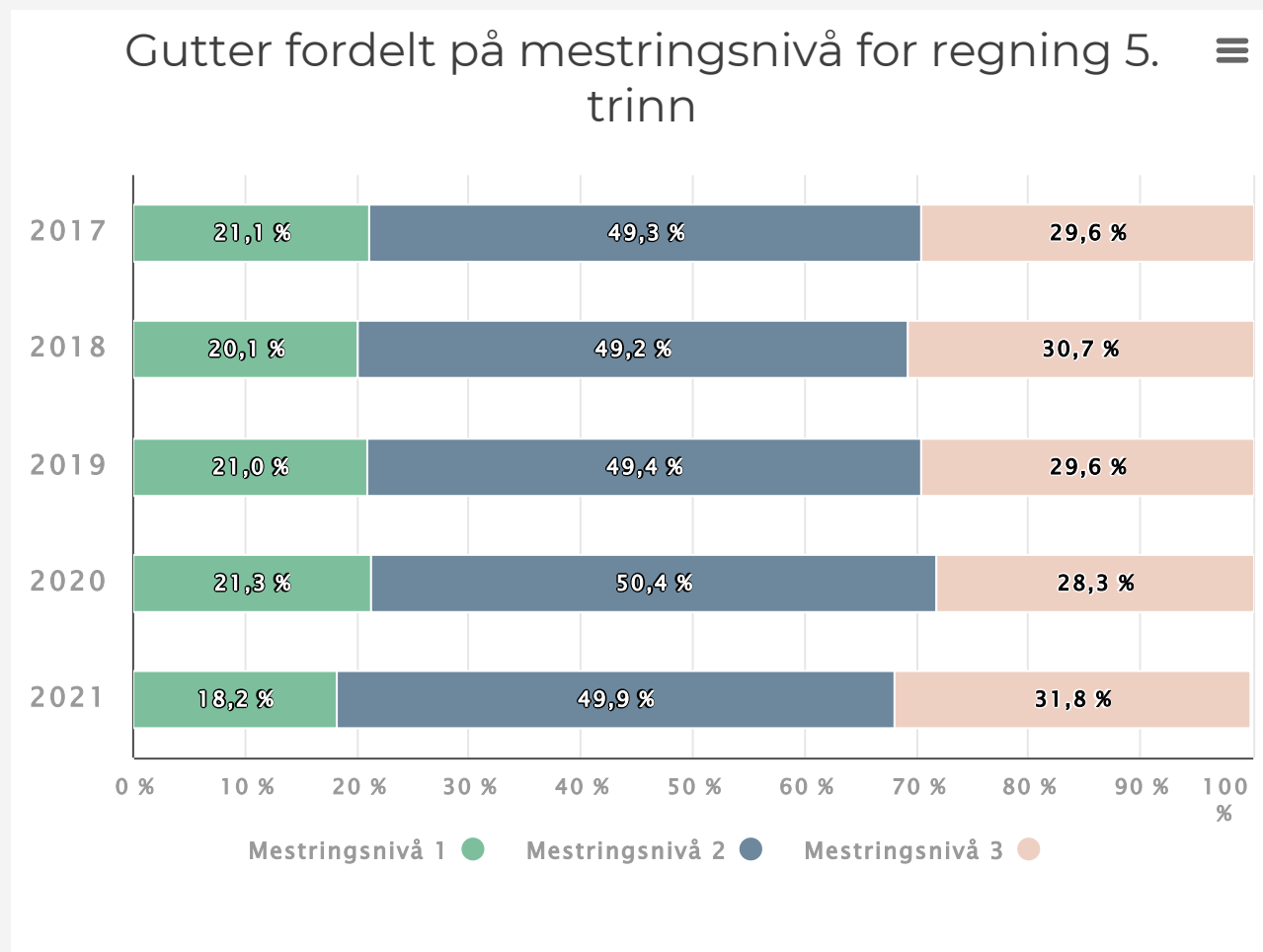

Gutter og jenter i regning, 5. trinn

I regning går andelen gutter på laveste mestringsnivå ned med 3,1 prosentpoeng samtidig som andelen på høyeste nivå går opp med 3,5 prosentpoeng.

Andelen jenter som presterer på høyeste mestringsnivå i regning går ned med 1,5 prosentpoeng fra i fjor, mens andelen på laveste nivå øker med 1,8 prosentpoeng. Det har siden trendmålingen startet i 2014 ikke vært færre gutter på laveste nivå og flere gutter på høyeste nivå enn det er i 2021, mens det motsatte er tilfelle for jentene.

Diagram | Tabell | Last ned

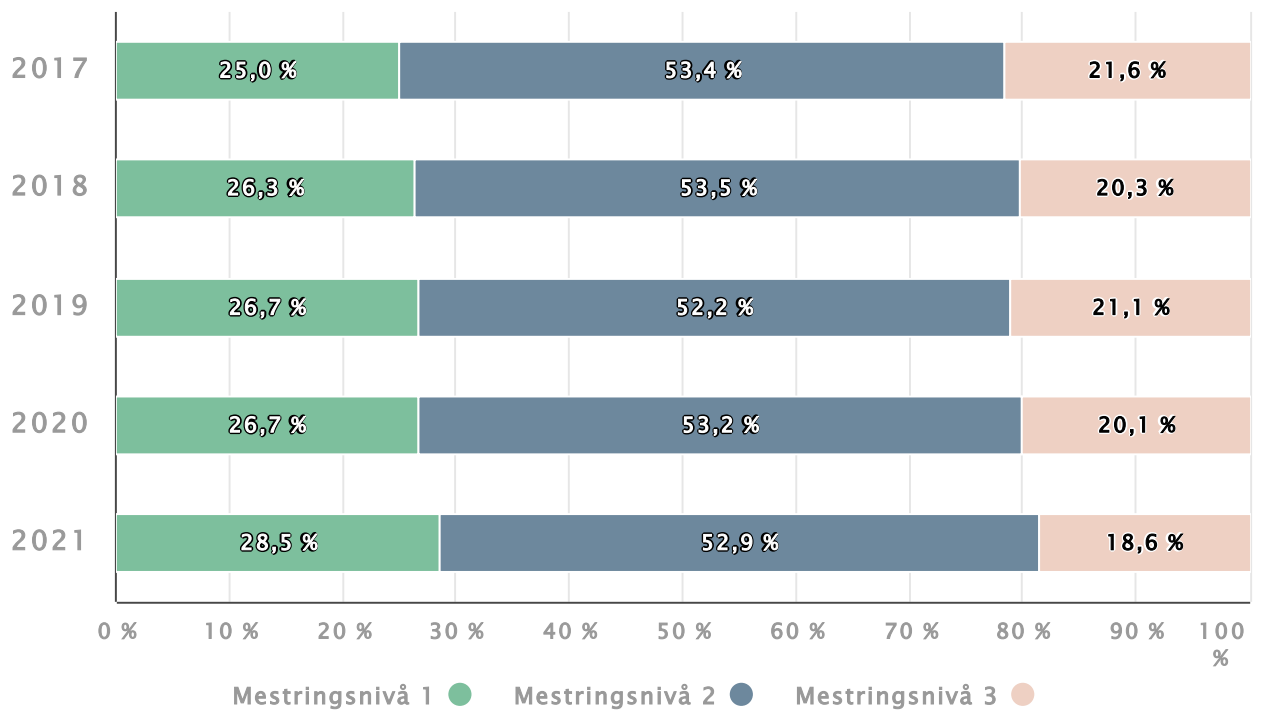

Gutter fordelt på mestringsnivå for regning 5. trinn

	2017	2018	2019	2020	2021
Mestringsnivå 1	21,1 %	20,1 %	21,0 %	21,3 %	18,2 %
Mestringsnivå 2	49,3 %	49,2 %	49,4 %	50,4 %	49,9 %
Mestringsnivå 3	29,6 %	30,7 %	29,6 %	28,3 %	31,8 %

Diagram | Tabell | Last ned

Jenter fordelt på mestringsnivå for regning 5. trinn

Jenter fordelt på mestringsnivå for regning 5. trinn

	2017	2018	2019	2020	2021
Mestringsnivå 1	25,0 %	26,3 %	26,7 %	26,7 %	28,5 %
Mestringsnivå 2	53,4 %	53,5 %	52,2 %	53,2 %	52,9 %
Mestringsnivå 3	21,6 %	20,3 %	21,1 %	20,1 %	18,6 %

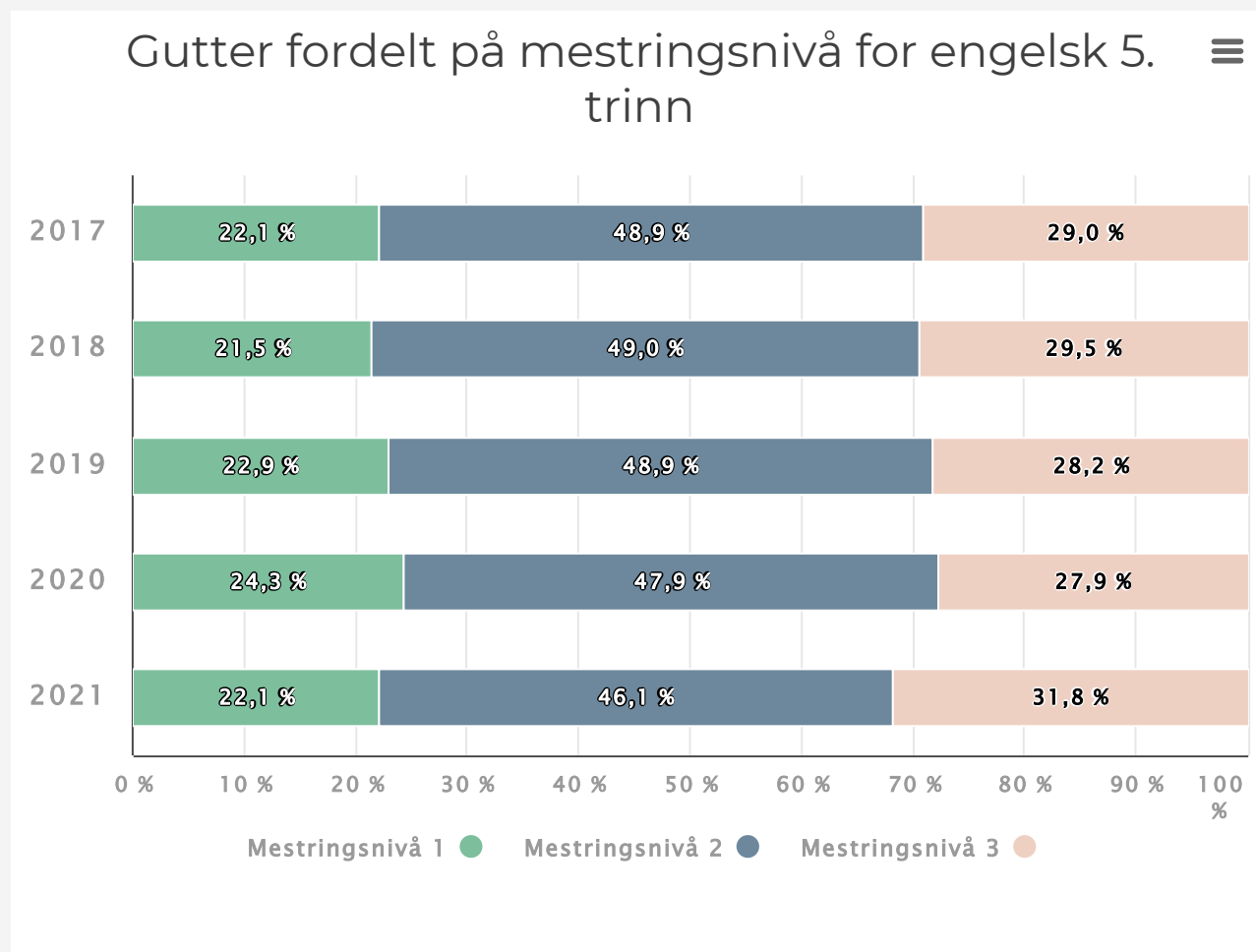

Gutter og jenter i engelsk, 5. trinn

I engelsk går andelen gutter på høyeste mestringsnivå opp med 3,9 prosentpoeng fra i fjor, mens andelen på laveste nivå går ned med 1,8 prosentpoeng. Andelen jenter som presterer på laveste mestringsnivå går opp 2,9 prosentpoeng, mens andelen på høyeste mestringsnivå kun går svakt opp. Resultatet for jentene er likevel fortsettelsen av en trend, der andelen jenter på

høyeste mestringsnivå har økt med nesten 6 prosentpoeng siden 2017.

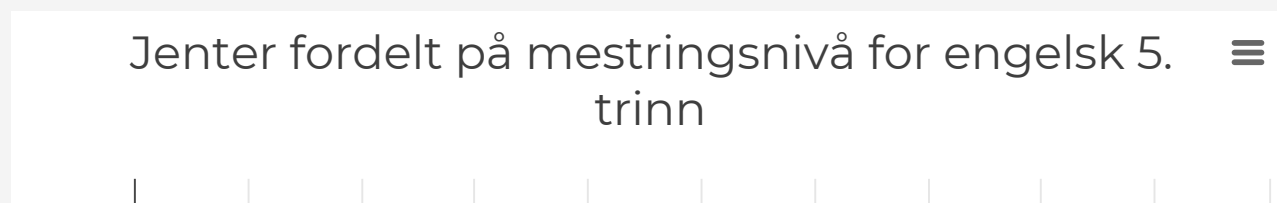
Diagram | Tabell | Last ned

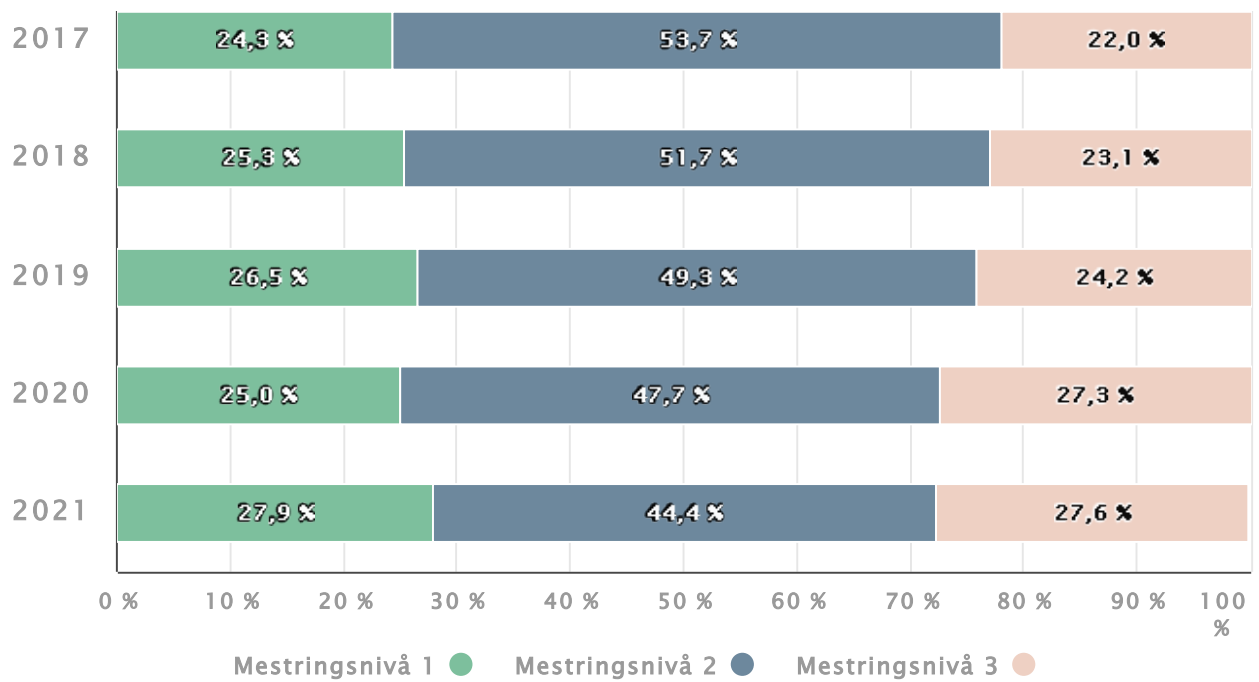

Gutter fordelt på mestringsnivå for engelsk 5. trinn

	2017	2018	2019	2020	2021
Mestringsnivå 1	22,1 %	21,5 %	22,9 %	24,3 %	22,1 %
Mestringsnivå 2	48,9 %	49,0 %	48,9 %	47,9 %	46,1 %
Mestringsnivå 3	29,0 %	29,5 %	28,2 %	27,9 %	31,8 %

Diagram | Tabell | Last ned

Jenter fordelt på mestringsnivå for engelsk 5. trinn

	2017	2018	2019	2020	2021
Mestringsnivå 1	24,3 %	25,3 %	26,5 %	25,0 %	27,9 %
Mestringsnivå 2	53,7 %	51,7 %	49,3 %	47,7 %	44,4 %
Mestringsnivå 3	22,0 %	23,1 %	24,2 %	27,3 %	27,6 %

Samlet sett presterer guttene altså noe bedre i regning og engelsk i år, mens jentene presterer noe svakere i regning og engelsk i år sammenlignet med i fjor. Prestasjonsforskjellen mellom gutter og jenter i regning har økt, og er i 2021 den største siden trendmålingen startet i 2014.

Om statistikken

Resultatene fra nasjonale prøver blir publisert på en skala der det nasjonale gjennomsnittet er 50 skalapoeng. Elevene blir ut ifra antall skalapoeng fordelt på ulike mestringsnivåer. Det er tre mestringsnivåer på 5. trinn.

Måling av utvikling over tid startet i 2014 for engelsk og regning, og i 2016 for lesing. Grensene for hvert av

mestringsnivåene ble fastsatt samme år. Måling av utvikling over tid og fastsatte grenser for mestringsnivåer gjør at vi kan se om resultatene endrer seg fra år til år. Først etter flere år kan vi si noe om hva som er en trend.

For å kunne måle utvikling over tid, trenger vi en felles skala. For å få til dette, lenker vi prøvene fra ulike år sammen ved hjelp av såkalte ankeroppgaver. Et lite og tilfeldig utvalg elever gjennomfører en versjon av prøven som inneholder både ankeroppgaver og oppgaver som er felles med den prøven resten av elevene gjennomfører.